

Position paper huidige Leerplichtwet 1969 en vrijstellingen

(De in dit artikel aangehaalde paragrafen, artikelen en lidbepalingen zullen zijn vanuit de Leerplichtwet 1969, tenzij anders vermeld.)

Op 24 maart 2025 ontving Ingrado een e-mail van het Openbaar Ministerie, waarin zij aangeeft “[...] dat er geen nieuwe zaken meer bij de kinderrechter worden aangebracht en dat zaken die al op zitting staan ingepland zullen worden ingetrokken.”

Bij de e-mail is een memo toegevoegd van het Wetenschappelijk Bureau van het Openbaar Ministerie (WBOM) d.d. 6 februari 2025, met daarin de korte aanleiding naar de beslissing tot een procedeerstop. Op 25 maart 2025 heeft Ingrado daarop, via haar nieuwspagina, belanghebbenden hiervan op de hoogte gebracht. De Werkgroep Vrijstelling 5 b heeft besloten op 27 maart daarop een reactie op dit persbericht uit te brengen. Op 4 april heeft Ingrado daarop een *position paper* geschreven, waarop wij graag onze standpunten hierover ook willen mededelen en daarbij van de nodige context wensen te voorzien.

Standpunten vanuit de werkgroep

Het is de werkgroep bekend dat er sinds een aantal jaren vanuit Ingrado en haar ketenpartners een toenemende roep is naar toezicht en handhaving, dan wel beleidvorming, specifiek als het gaat over ouders die een vrijstelling van schoolinschrijving beroepen met inachtneming van *artikel 5 onder b*, *artikel 6* en *artikel 8 Leerplichtwet 1969*.

Er wordt naar onze visie over de positie van deze ouders gesproken alsof zij de verantwoordelijkheid ten aanzien van scholing aan hun kind niet serieus zouden nemen en alsof deze relatief kleine groep ouders uitsluitend uit is op het ontkomen aan een schoolinschrijving vanwege de wens tot het willen geven van thuisscholing.

De werkgroep is bekend met de grote verscheidenheid van redenen tot het moeten beroepen op vrijstelling van schoolinschrijving. Waarbij wij nog extra willen benadrukken dat het niet een ‘aanvraag’ betreft.¹ Het is een welbekende misvatting, op bestuurlijk niveau, dat er gesproken wordt over een ‘aanvraag’, waarbij toch echt zal moeten worden begrepen dat onder de huidige wet het een ‘beroep’ op vrijstelling betreft en dat die vrijstelling van rechtswege ontstaat. De opvattingen van ouders kunnen namelijk nooit in hun volledigheid worden bewezen, omdat deze van zeer persoonlijke aard zijn en het eigen overwegingen betreffen.

“Aanvraag” versus een van rechtswege beroep op vrijstelling van schoolinschrijving

Op het punt van ‘besluitvormingsprocedure ten aanzien van de kennisgeving van ouder’ wil de werkgroep nogmaals benadrukken dat enige vorm van extra vragen, met het doel van toetsing of beoordeling van een beroep op vrijstelling, niet mogelijk is. Volgens de vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (*ECLI:NL:RVS:2000:AA4634*) kunnen we weten dat het beroep dat door gezagdragers wordt gedaan, een bestuurlijke handeling is ten aanzien van het college van burgemeester en wethouders.

---

¹ Quote uit Ingrado paper: “Ingrado begrijpt de beweegredenen achter het besluit van het OM. Ook onze leden vragen herhaaldelijk om duidelijkere kaders voor het toetsen van de aanvraag voor dit type vrijstelling. Evenals het OM ziet Ingrado daar geen aanknopingspunten voor in de huidige Leerplichtwet.

Het is volgens de wetgever ook niet de bedoeling geweest dat het mogelijk zou zijn voor een college van burgemeester en wethouders een beroep van een dusdanig persoonlijke aard te willen beoordelen, toetsen of bevragen.²

Zoals door onze werkgroep vaker is aangehaald, wordt er binnen de huidige wetgeving géén ruimte geboden voor de taken van de leerplichtambtenaar ten aanzien van deze groep gezagdragers. Er is in de wet geen ruimte om de door ketenpartners verwerkte materie, die vaak zijn oorsprong vindt in de jurisprudentie van de rechtspraak, toe te passen. Daarnaast lijkt er bij al eerder verschenen jurisprudentie geen rekening te zijn gehouden met de wetshistorie, de systematiek van de wet en de grammatica van de wet.

Gesprek met ketenpartners en stakeholders door Ingrado

Ons verbaast het enorm dat Ingrado om de tafel gaat met het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Raad voor de Kinderbescherming voor de beantwoording van een complex bestuurlijke en wetstechnische vraag. Dat zijn bij uitstek niet de goede partijen.

Er wordt er ten onrechte vanuit gegaan dat deze ouders het systeem van de leerplicht zouden willen ontlopen, en er wordt ten onrechte een vermoeden van schuld uitgesproken zonder dat er daadwerkelijk een passende aanklacht wordt neergelegd bij de gezagdragers. Ingrado, als belangrijkste partner van de leerplichtambtenaren, heeft niet aan de bel getrokken toen het haar bekend werd dat de willekeur bij gemeenten zou kunnen leiden tot rechtsongelijkheid. Ingrado heeft dit signaal ook niet teruggegeven aan de nodige andere betrokkenen, en dit heeft naar onze mening geleid tot een aanzienlijke inbreuk op de privacy van ouders, hun kinderen en derden die betrokken zijn bij de verzorging van deze kinderen.

Wij kunnen de rigide houding van de ketenpartners niet begrijpen. Het roepen om een wetswijziging geeft geenszins antwoord op de keuzes die in het werkveld de afgelopen jaren zijn gepresenteerd als vorm van “beleid”. Om te begrijpen waar deze situatie vandaan komt, is het namelijk essentieel om de wetsgeschiedenis te kennen!

De geschiedenis van artikel 5 onder b | de vrijheid van het gemoed en geweten

De voorgaande Leerplichtwet, van 1900, gaf de mogelijkheid voor het college om een ambtshalve inschrijving te bewerkstelligen en de Tweede Kamer vond het ten tijde van de instelling van de huidige wet niet meer passend dat de verantwoordelijkheid tot inschrijving bij een school werd weggehaald bij de ouders.

Daarom heeft de wetgever destijds bedongen dat de verantwoordelijkheid voor de taak tot inschrijving bij de gezagdragers ligt (*artikel 2, eerste lid*) en dat als zij tot inschrijving niet in staat zijn, zij dan iets zullen moeten laten weten aan de minister, via het college van burgemeester en wethouders, in de vorm van een kennisgeving van de situatie die zich bij hen voordoet.

Deze constructie is ook bestuurs- en staatskundig het meest passend voor de wet zoals hij dan zou worden geïnstalleerd en de Leerplichtwet is op dit punt daarin niet veranderd. Wat er wél is veranderd is het besef bij gemeenten in de positie van verantwoordelijkheid voor het afhandelen van een beroep op vrijstelling. Dat besef is verwaterd, door het verwijderen van *artikel 6.4*: dit artikel gaf aan wie de verantwoordelijke was voor de afhandeling van de binnengekomen kennisgeving.

---

² Memorie van Antwoord zitting 9039 – '67-'68 – pagina 13, 14

Vanwege bestuurlijke reden moest dit het college van burgemeester en wethouders betreffen (*artikel 19*). Dit staat haaks op de werkwijze die het werkveld nu hanteert, waarbij men denkt dat de leerplichtambtenaar deze taak zou kunnen volbrengen.

Daar rijzen echter een aantal bestuurlijke vragen die een effectievere benadering belichten voor het indienen van een beroep op vrijstelling, die van rechtswege ontstaat. Want als het uitsluitend een administratieve handeling betreft: dan kan er nog met reden worden aangenomen dat mandatering van deze taak tot registratie in het vrijstellingenregister (ROD), een optie biedt.

Maar als er met dusdanige dwingende en andere invasieve middelen ouders moeten worden ondervraagd over hun gemoedsbezwaren (die vervolgens worden beoordeeld, gewogen en getoetst), dan is er uiteraard sprake van iets dat als 'een besluit' zal moeten worden aangemerkt, of minstens daarmee gelijkgesteld kan worden (*artikel 1.3 Algemene wet bestuursrecht*).

De praktijk is echter slopend: er is in principe een eenduidig wettelijk kader, maar gemeenten houden zich er niet aan. Ze zijn het namelijk niet eens met de wet in de huidige vorm.

Daardoor ontstaat een ideologisch gedreven proces dat inmiddels zijn weg heeft gevonden naar de rechtspraak.

Dit maakt dat de impact op de burger door deze 'beslissing' (of nog erger: "een informatieve mededeling", zoals die nu vaak wordt gepresenteerd) groot is en zeer frustrerend en ontmoedigend. Er is namelijk een (ernstig) rechtsgevolg. De burger wordt van rechthebbende (op een grondrecht) tot verdachte gemaakt.

Afschaffing vrijstelling artikel 5 onder b

Ingrado pleit ervoor om dit type vrijstelling af te schaffen en in plaats daarvan het recht op thuisonderwijs wettelijk te regelen. Maar daarmee houdt zij geen rekening met de wetshistorie en de eigenlijke bedoeling van dit artikel onder de Leerplichtwet 1969.

Als werkgroep zien wij hier zowel een probleem als een uitdaging, maar wel voor de juiste personen met de juiste werkwijze en gewaarborgde, rechtmatige middelen. Het kan en mag niet zo zijn dat op dit moment een vereniging voor leerplichtambtenaren, via de strafrechtspraak en overleg met ketenpartners zoals het Openbaar Ministerie, deze partijen als eerste partners uitkiest voor gesprek. Dit geldt des te meer omdat de vereniging Ingrado, vanwege haar positie als beroepsvereniging voor leerplichtambtenaren, subsidie ontvangt van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, terwijl ambtenaren onder de bestuursverantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders vallen.

Onterecht uitgangspunt van verzuim

Het willen aanpassen van beleid, of volgens ons de wet, kan dus niet plaatsvinden bij de ketenpartners en stakeholders waarmee Ingrado nu rond de tafel zit. Niet voor dit specifieke gebied van de Leerplichtwet 1969, namelijk 'vrijstelling vanwege gemoedsbezwaren tegen de richting van nabije scholen', op basis van *artikel 5, onder b*. Als Ingrado daadwerkelijk een oplossing wil bereiken, moet zij openstaan voor de werkelijke beweegredenen van ouders om zich te beroepen op vrijstelling.

Het is namelijk bekend dat een grote groep kennisgevende ouders wèl een 'welbepaalde geloofsovertuiging' uitdraagt. Met de toename van diversiteit in de demografische verhoudingen van Nederland, moeten we niet vreemd opkijken van een toename van gevallen waarbij ouders zich beroepen op vrijstelling van schoolinschrijving op basis van dit artikel.

Let ook wel: bij de inwerkingtreding van ‘Wijzigingswet Leerplichtwet 1969, enz. (registratie vrijstellingen en vervangende leerplicht)’³ is dan ook specifiek benoemd dat het ingesteld is met de reden dat leerplichtambtenaren hun werk effectiever kunnen inzetten en scholen kunnen worden aangesproken op hun werkelijke aantallen in verzuim.

Het is dan ook zeer vreemd om te lezen dat Ingrado schrijft: *“De onmiddellijke stopzetting van zaken die samenhangen met een vrijstelling 5 onder b acht Ingrado niet in het belang van het recht op onderwijs van jongeren.”* Deze opmerking suggereert dat Ingrado denkt dat het bij de kinderen voor wie een beroep op vrijstelling van schoolinschrijving vanwege gemoedbezwaren tegen de richting van de scholen in de omgeving is ingediend, automatisch leidt tot een inbreuk op het recht op onderwijs voor het betrokken kind.

Enig causaal verband en onderbouwing voor deze gevoelens bij Ingrado ontbreekt hier wel, en dat heeft de Tweede Kamer de minister ook voorgehouden: *“De leden van de SGP-fractie hebben er moeite mee dat in de brief van meet af aan de indruk wordt gewekt dat aanscherpingen nodig zijn voor de onderwijssoorten buiten het reguliere onderwijs met het oog op de belangen van kinderen, zonder maar het begin van een inhoudelijke analyse te bieden wat de staat van dat onderwijs is en waar zich concrete en reële knelpunten zouden voordoen.”*

Ook het CDA was uitermate kritisch, omdat het geschetste probleem minder van een procent van de leerlingpopulatie betreft, en de voorgestelde maatregelen dat probleem niet oplossen.⁴

Ook op latere momenten zijn er moties ingediend door Kamerleden met de vraag naar meer onderzoek ter onderbouwing van de gewenste paden tot wijziging van de Leerplichtwet.⁵

Ingrado schrijft ook: *“Onze leden vrezen door dit besluit een sterkere toename van het aantal ouders dat een beroep zal doen op een vrijstelling 5 onder b. Of de leerplichtambtenaar de vrijstelling laat ontstaan of niet heeft immers geen gevolgen meer voor de ouders die hun kind vervolgens niet inschrijven op een school.”*

Dat is een bijzondere stelling, aangezien wij wetstechnisch gezien begrijpen dat deze zorgen voornamelijk door leerplichtambtenaren gedeeld zullen moeten worden met de bestuursverantwoordelijke wethouder. Deze kan dit signaal vervolgens daar plaatsen waar hij het nodig acht, en bij de verenigingen die vanuit de bestuurlijke positie van de wet een antwoord hadden kunnen geven op de zorgen die door leerplichtambtenaren nu met Ingrado zijn gedeeld.

Dan nogmaals, ten overvloede: niet de leerplichtambtenaar zorgt ervoor dat een vrijstelling “ontstaat” of “verleend wordt”. De wet doet dit. De wet omschrijft een situatie waarin een ouder die een passende school zoekt voor het kind, bij constatering van de betreffende situatie, automatisch (van rechtswege) recht krijgt op vrijstelling van schoolinschrijving, indien aan de wettelijke voorwaarden voor de kennisgeving daarvan is voldaan.

---

³ Besluit van 20 september 2013, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet van 11 september 2013 tot wijziging van de Leerplichtwet 1969 en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met de registratie van vrijstellingen en vervangende leerplicht. | “[...]Jongeren met een vrijstelling worden dan niet meer onterecht als voortijdig schoolverlater (vsv'er) geteld. Daardoor zet de leerplichtambtenaar de energie, tijd en middelen voor de aanpak van schoolverzuim en uitval niet optimaal in op de juiste groep en worden scholen op het juiste vsv-resultaat aangesproken.”

⁴ Bijdrage SGP-fractie en CDA-Fractie, Verslag van een schriftelijk overleg | Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 36 410 VIII, nr. 8

⁵ - Motie nummer 88, over 76, lid Bishop-Bruins-Rog | Kamerdossier 35300-VIII - Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2020

- Motie nummer 16, lid Westerveld | Kamerdossier 36410-VIII - Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2024

De leerplichtambtenaar heeft hier dus geen rol in, en voor verdere uitleg verwijzen wij graag naar documenten die nader ingaan op deze casuïstiek, zoals bijvoorbeeld de publicatie ‘Gemoedsbezwaren’, uitgegeven in maart 2025 door onze werkgroep.

Initiatieven van en voor ouders met een wens tot thuisscholing

Er zijn ook vele initiatieven gaande van ouders die wetswijziging willen voordragen bij het Ministerie van Onderwijs vanwege de wens tot het geven van thuisscholing.

De wetsgeschiedenis leert ons dat deze ouders eerder deze mogelijkheid hebben kunnen benutten tot deze thuisscholing en toch bestond daarnaast ook het beroep op vrijstelling van schoolinschrijving vanwege gemoedsbezwaren tegen de richting van scholen in de omgeving open. Die geschiedenis, nu te lang om in deze paper om te bespreken, mag niet worden overgeslagen. Maar evident is, dat ondanks 60 wijzigingen met betrekking tot de Leerplichtwet sinds 1969, artikel 5, onder b nog steeds onverkort gehandhaafd is.

Als werkgroep zien wij in toenemende mate de verkeerde vergelijking gemaakt worden tussen ouders die thuisscholing wensen te geven aan hun kind en ouders die wel zouden willen dat er zich een school in de nabije omgeving van het woonadres zou bevinden, maar bij wie dit niet het geval is. De wet is duidelijk in haar bedoeling en ‘het willen geven van thuisscholing’ is momenteel in Nederland geen mogelijkheid om te komen tot een vrijstelling van schoolinschrijving.

Dat maakt het, gezien de diepgaande godsdienstelijke- en levensbeschouwelijke geschiedenis van Nederland, in bijzondere mate onwenselijk om deze ouders in één adem te noemen met het verkeren in een staat van ‘verzuim’.

De keuze is gemaakt, men kon niet anders

Ouders hebben immers een keuze moeten maken en deze medegedeeld, daarmee zijn zij niet meer strafbaar. Verder hebben de meeste van deze ouders voldaan aan de wettelijke voorwaarden die worden gesteld aan de kennisgeving.

Wij vinden het zorgelijk dat Ingrado, sinds de bespreking van de inwerkingstelling van de ‘Wet op het terugdringen van schoolverzuim’ in 2022⁶, de volledige ruimte lijkt te benutten voor het scheppen van bevoegdheid over alle soorten groepen van kinderen die zich momenteel in een afwijkende positie bevinden dan die van een reguliere- en regelmatige schoolgang.

Het generaliseren doet geen van deze groepen binnen het onderwijsveld goed en maatwerk, juist wenselijk als we praten over het recht op onderwijs voor kinderen, wordt hiermee ontnomen.

De wens van Ingrado is, naar wij begrijpen uit haar standpunten, om het bestuur (dus de ambtenaar) de mogelijkheid te geven meer preventief te werken. Er rijzen bij de werkgroep echter fundamentele vragen over deze wijze van denken. Kunnen we hier stellen dat Ingrado, en volgens haar ook het Openbaar Ministerie, denkt dat vrijgestelden hun verantwoordelijkheid voor de zorg, onderwijs en ontwikkeling van hun kind niet meer nemen?

Wij zouden graag meer onderbouwing zien voor deze verkapte aanval van Ingrado op de individuele autonomie binnen de kaders van het ouderlijk gezag, en de wens van deze ketenpartners om tot een wetswijziging te komen.

---

⁶ ‘Wet terugdringen schoolverzuim’, consultaties | Regeling - WGK014222

Effectief komen tot een bevredigend resultaat

Wij raden de ketenpartners dan ook aan om met elkaar rond te tafel te gaan om de al aanwezige middelen en instrumenten meer efficiënt en bestuurlijk passend te maken en te onderzoeken of dit het gewenste resultaat kan bereiken. Daarnaast raden we aan om het al aanwezige instrumentarium beter te waarborgen en de al aanwezige middelen effectiever te benutten.

Dit zal ook minder kostenbehoefstig zijn dan de keuze tot de langere weg van een wetswijziging, waarbij wij recent de wens tot het veranderen van de wet Leerplichtwet naar Leerrechtwet, van Kamerlid Van Meenen⁷, door de Afdeling Advisering van de Raad van State terug hebben zien keren naar de Tweede Kamer. De Afdeling heeft zeer prangende punten over dit wetsvoorstel.

Ingrado heeft de mogelijkheden om, met de vele gesubsidieerde projecten vanuit haar vereniging, een gedragen en gewaarborgde versie (terug) te ontwikkelen. Eerder heeft de organisatie namelijk al een zeer passende publicatie over deze casuïstiek naar buiten gebracht.⁸

Wat hen heeft doen besluiten om de koers te wijzigen is niet duidelijk geworden uit de gepubliceerde stukken. Het zou uiterst bedenkelijk zijn, als die koerswijziging te wijten was aan het loutere gegeven van een nieuwe leidinggevende bij Ingrado.

De werkgroep zou het interessant vinden om een breed gemeentelijk overleg te plannen om te bespreken wat de verschillende bestuursverantwoordelijke wethouders vinden van de huidige aanpak en vorm van beleid. Het idee is bij de werkgroep ontstaan dat het eenzijdige beeld dat een klein aantal gemeenten met Ingrado heeft gedeeld, de positie kleurt van de huidige stand van zaken in Nederland. Vanwege de directe betrokkenheid met de bewuste doelgroep en betrokken gemeenten herkennen velen het door Ingrado geschetste beeld (en angst) niet.

Daarnaast ontbreekt wat de werkgroep betreft het overleg met de al aanwezige kenniscentra voor onderwijs en expertise, verbonden aan ook universiteiten, en daarbij ook belangenorganisaties die de positie van ouders en kinderen in kaart brengen.

Status quo voor duurzame wetsopbouw en initiatieven

Wij vragen ons dus als werkgroep af of de bespreking van de *status quo*, voor een gezond en stevig fundament waar een eventuele wijziging van de wet op kan plaatsvinden, hier niet te veel wordt beïnvloed door de (politieke) wensen van Ingrado. Wat wij wel constateren is dat de wet zoals hij nu is niet (onverkort) wordt toegepast en dat is iets waartegen wij ageren. Tenslotte is het niet aan ketenpartners of *stakeholders* om zich te buigen over de aanpassing van de Leerplichtwet, maar aan de politiek.

Tot die tijd mogen burgers verwachten dat hen een, zo erg fundamenteel recht tot geloofsbeleving en eerbied voor het ouderlijk gezag, niet wordt ontnomen.

---

⁷ Voorstel van wet van het lid 'Van Meenen' tot wijziging van de Leerplichtwet 1969 en enkele andere wetten in verband met de verankering van het leerrecht. | W05.22.00183/I – publicatie d.d. 23-07-2023

⁸ Ingrado Kennisbank publicatie in samenwerking met Gedragswerk – Participatie in het onderwijs en thuiszitters, onder 'praktijk en instrumenten' | Routekaart passend onderwijs publicatie d.d. 21-01-2021

Het is daarom dat wij graag de volgende stelling van Ingrado willen voorzien van nodige context en commentaar:

“Het bericht over de opstelling van het OM heeft al tot gevolg gehad dat er klachten, verzoek om excuses en schadeclaims zijn ingediend bij leerplicht. Daarnaast zijn er op sociale media oproepen verschenen om geen verklaringen of scholenlijsten meer te delen bij een verzoek tot vrijstelling op grond van richting. Vanuit de zorgen om deze toename is Ingrado in afwachting van de schriftelijke bevestiging van de nuancering van het besluit dat zij reeds mondeling van het OM heeft ontvangen.”

Wederom wijzen wij graag op de woordkeuze die hier bepalend is: het is geen ‘verzoek’ maar een beroep op vrijstelling van schoolinschrijving, en die vrijstelling ontstaat van rechtswege. De wet zegt: ‘[ouders] **zijn** vrijgesteld’. Er staat **niet** dat ouders **kunnen** worden vrijgesteld, zoals we bij andere artikelen wel terug vinden. Het is niet vanwege een “richting” dat ouders dit moeten doen: maar vanwege richtingsbedenkingen, gemoedsbezwaren, tegen de richting van scholen in de nabije omgeving.

Vanwege het ontbreken van enige wettelijke bevoegdheid tot de gevoerde beleidstechnische handelingen van leerplichtambtenaren, zijn de vragen bij ouders naar compensatie vanwege de geleden schade toegenomen. Gemeenten hebben namelijk een zorgtaak en hierop zijn een aantal gemeenten geweest, mede door leden van onze werkgroep.

Voor het als ouder beticht worden van het voeren van onbehoorlijk gezag over je kind op het gebied van onderwijs, met daarbij in ogenschouw genomen dat sommige gemeenten de grens van het betamelijke ook ver hebben overschreden, is een excuus nog het minste dat het bestuur van verschillende gemeenten ouders kan aanbieden.

Ouders voldoen namelijk, in bijna alle gevallen, volledig aan de wet. Toch is in eerder stadium actief aangespoord deze ouders strafrechtelijk te vervolgen, met alle gevolgen van dien.

In sommige gevallen is het ook een kwestie geweest van slechte communicatie door gemeenten naar ouders die verdacht werden van ‘absoluut verzuim’, vanwege het niet aannemen van de kennisgeving en de verklaring door de leerplichtambtenaar: een administratieve onvolkomenheid dus. Bij die gevallen is uitsluitend door ouders verzocht aan gemeenten om helderheid te laten geven in de, toch al zeer bestuurlijk zwakke, gekozen proceswijze en (bestuurlijke)verantwoordelijkheid.

Een vraag door ouders naar erkenning en compensatie is niet vreemd: aangezien er voor geen van de stappen in het gekozen beleid van gemeenten een wettelijke grondslag te vinden is, zodat de burger vooraf zijn handelen kon afstemmen op de wet. Sterker nog: het Openbaar Ministerie geeft dit ook als zodanig aan en we willen dan ook verzoeken dat de bestuursverantwoordelijke colleges zich gaan uitlaten over de tot nu toe gelopen gang van zaken. Ouders hebben bijvoorbeeld (financiële- en emotionele) schade opgelopen door de beschuldigingen aan hun adres.

Of er van nuancering van het standpunt van het OM kan worden gesproken, wachten wij dan samen hoopvol af. Wij verwachten dat de keuze voor het OM om niet meer te willen vervolgen er één is die meer gestoeld zal zijn op waarlijke betrokkenheid, dan een figuur te maken ten behoeve van politieke ambities. Dat wij daarnaast kunnen erkennen dat een mogelijke wetwijziging of Algemene Maatregel van Bestuur hier een oplossing voor de aangedragen punten kan bieden, hierbij zijn wij het met het (Wetenschappelijk Bureau van het) Openbaar Ministerie eens.

Conclusie

Tot die tijd zullen de wet en de vrijstellingen onverkort moeten worden gehandhaafd, en dus moeten worden geregistreerd in het vrijstellingenregister (ROD) en zullen wij ouders moeten blijven adviseren het gat tussen de twee rechtsgebieden van de rechtspraak te dichten, door helder en accuraat te blijven in de rechtspositie die hen toekomt en de afgelopen jurisprudentie blijvend *in Frage* te stellen.

Dat betekent dat wij blijven adviseren om zogenaamde ‘scholenlijsten’ niet mee te zenden en aan verdere ondervragingen (zonder het geven van cautie!) niet mee te werken.

Het verder ondervragen van ouders binnen de persoonlijke levenssfeer, zonder de wettelijke grondslag hiervoor, is in strijd met de wet. Het is een grove schending van de privacy en ontheiliging van velen die in deze tijd nog steeds een solide basis voor het leven vinden in het geloof.

Waarom Ingrado de aangewezen vereniging zou zijn om advies te geven aan overheidsorganen met betrekking tot zingeving, richting en geloofsbeleving, zonder dat zij daarvoor de expertise in huis hebben, is ons een raadsel.

De werkgroep heeft tot doel hierin ouders te voorzien van een blijvend deugdelijke rechtspositie en daarmee het bieden van een veilige en wettelijke *status quo*. Dit om bij een volgende bespreking van mogelijke wetswijziging ook recht te doen aan de huidige wet zoals hij nu is, de wetshistorie en daarmee een eerlijke discussie en debat: een fundament om op te kunnen bouwen.

Wergroep Vrijstelling 5 onder b
4 april 2025, Haarlem

wergroepvrijstelling5b@mailfence.com